PROGRAMMA PASCHALE,

QVO

MART. CHRISTOPH. BURCHARDI,

ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS HODIE

RECTOR,

MEDICINÆ D. ac PROF. PUBL. ORDINARIUS
& CIVITATIS ARCHIATER,

Anno MDCCXXI.

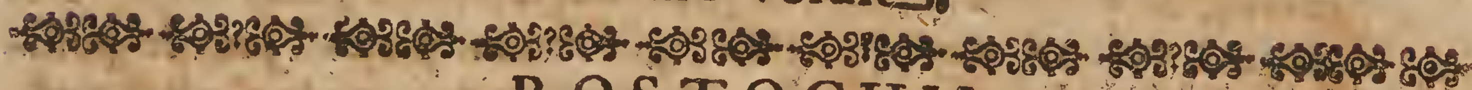
Studiosam Juventutem
ad probe meditandam

RESURRECTIONEM CHRISTI,

qvæ

CAUSA EST RESURRECTIONIS NOSTRÆ,

Officii & pietatis causa serio
excitare voluit.

ROSTOCHII,
Typis Joh. Wepplingi, SERENISSIMI PRINCIPIS
& ACAD. Typogr.

Fflagitat temporis præsentis amœnissima facies, ut invisibilia Omnipotentis, etiam a creatione mundi operibus intellecta perspiciamus, æternamque potentiam & Deitatem Numinis viventis, qvod fecit & conservat cœlum & terram & mare & omnia, quæ in illis sunt, & qvod sine testimoniis seipsum nullibi reliquit, quæramus, imo palpemus ac inveniamus: Sed tamen & nobis longe sublimior divinorum facinorum panditur meditatio, si ad stupendum istud Mysterium incarnationis & mortis Christi salutiferæ, illamqve consequentis gloriosissimæ resurrectionis, oculos animosque nostros pie ac fideliter applicuerimus, in hunc finem, ut venerari anhelemus Ducem vitæ, qui posuit animam suam a seipso & habuit potestatem ponendi animam & rursus accipiendi eandem; exinde etenim dimanat ad nos resurrectionis immota certitudo & restitutionis corporum nostrorum gloriosa spes; Non eqvidem fugit nos, vel ipsis Gentilibus resurrectionis aliqualem, probabilem ac generalem constitisse notitiam, etiamsi namqve ex ritu humandi mortuos, ex consvetudine exequiarum, ex sepulchralibus titulis, ex venditatis Elysiis campis, ex manibus aut sponte redeuntibus aut arte evocatis, ex Sibyllarum carminibus & testimoniis Orphei ac plurium *Poëtarum* ac Philosophorum nil securum ac demonstratu facile hauriatur, præterquam forte, qvod non omnes resurrectionem corporum ceu impossibilem omnino judicaverint; superfuerunt tamen argumenta satisspeciosa, a sanctitate & justitia Numinis desumpta, quæ, quousque Juris Naturæ doctrina ascenderit, liquido explicuerunt, ut non vanis dicteriis, sed exacta illatione, concludere moliti sint; Ex orbe habitabili, plures scelesti & pessimæ indolis homines impune abierunt & obierunt, multi vero qui pietati studuerunt, abiverunt, postqvam sexcentas subivissent calamitates: Si ergo justus est DEus, ubinam his quidem præmia, illis vero supplicia tribuet, si non est gehenna, si non est resurrectio. Accedunt & rationes aliæ, quibusmet ipsis firmius persuasi sunt de possibilitate hujus restitutionis, sic dum demonstratione quadam orbis universi ortum ad potentiam istius entis retulerunt, quod cum universo

hoc

hocce nullam essentiæ aut proprietatum communionem aleret, per quam facile non minus persuadebantur, eadem illa Pantocratoris immensa virtute, qvodcunque in decursu temporum ceciderat, reduci posse; dum formationem hominis in utero a sociarum causarum coitu consummari persentiscerent, illuc ad ea, quæ longe magis summus Plastes efficere valeret, fiducia quadam ascenderunt, & quamvis imbecillioris essent momenti, qvæ de Phœnicis exemplo fabulati sunt, aut ex instantia arborum atque plantarum, quæ hyberno tempore videntur intermortuæ & cum vere renovantur, attulerunt, ut de similitudinibus somni ac resuscitationis, figulorum item & officinæ vitriariæ, nil prolixius urgeam. Id tamen ex singulis his abunde dispalescit, saniores istiusmodi Gentilium, ad destructionem sui pavidos, in voto restitutionis, & possibilis & sperandæ, tenaci sæpius consilio & curis non omnimodo contemnendis exercitos fuisse. Cum & jam inter istos, reperti sint sagacioris judicii Doctores, quibus semina vegetabilium illustrius quoddam suppeditaverunt documentum, unde analogia expressiori, ad resurrectionem corporum etiam mortuorum & humanorum inducti sunt, quid ergo mirum, si Christianorum etiam plures, symbola ἀναστάσεως, ex regno naturæ, scrutari consueverunt, ut, qui oculis & experimentis aliis, quorum prærogativa orbis noster cluit, sagaciter adverterunt, ex putrefacto semine pulcherrimam plantam, ex cinere clarum sal, ex colliquefacta arena, quin ex singulis ferme metallis nitidum ac pellucidum vitrum, ex putrescente tellure lucidum & crystallinum nitrum suboriri, ad tertium quoddam, in capite resurrectionis, se nec frustra manuductos fore opinarentur? Imo, quis non obstupesceret ad insperatum naturæ lusum, miraretur insolita ista, quando gloriari multos comperit, de Palingenesia & resurrectione combustarum Plantarum, ex cineribus suis? Non potuit non avidis scrutiniis digeri Programma istud aureum *Per-Illustris ac Generosissimi DOMINI FRANCKEN a FRANCKENAU*, Equitis quondam Romani & Comitis Palatini, Daniæ demum Regis Consiliariæ Justitiæ & Archiatri longe Celeberrimi, cui postmodum titulus: *Palingenesiæ Francica* tribuebatur, & quod Anno MDCCXVI. *Reverendus Dominus JOH. CHRISTIANUS NEHRING, Pastor in Mörl, Mederau & Beidersee* in linguam Germanam translatum, edidit. Ibi siquidem adductos vidimus Autores, quibus artificium istud probabile, quin verum duce-

batur;

batur; ibi Paloni cujusdam mentio facta, qui ex cineribus rosæ, calthæ, papaveris rubri, sativi & guttati, plantas has admirabili specie produxit; Ibi Gallorum aliquis Formentiera de Luynes laudatur, qui ex urticæ cineribus, in lixivia congelata, totam repræsentavit plantam, quin & de aliis ibidem recensita plura leges; Ibi de cinefactis cancris & bufonibus, de cancris ex anatum, & de luciis & carpionibus ex ardearum, imo de plantis plurimis ex animantium stercore singularia cognosces, atque principium insimul ac processum hujus insolitæ operationis coram habebis, ut tamen, si Christianus es, cum Celeberrimo Autore, ad iras & detestationem merito commovearis; simulac *Borelli*, & has quidem nænias legeris: Also wird ein jeder einen Kräuter-Garten in *Phiolen*-Gläsergen verschlossen/ in seiner Schlaffkammer / mit seinen Uberschrifften bey sich behalten können / so gar/ daß eine jede Pflantze/ die man nur wünschen mögte/ auch ohne Pflantzung/ nach Belieben mit eigenen Farben sich zeigen mag. Und was noch mehr zu verwundern ist/ so wird auch dieses bey Thieren angehen. Du wirst einen Kasten Noä in deiner *Studir*-Stube haben. Aber/ worüber man erstaunen wird/ so wird dasselbe auch angehen mit Menschen/ und du wirst in den *Phiol*-Gläsckchen / durch eine erlaubete *necromontie* deinen Vater/ Groß-Vater/ Alter-Groß-Vater/ und dein gantzes Geschlecht/ ja die alten Römer / Hebräer / und wenn du nur wilst/ ohne Zauberey/ nach deinem Belieben herzubringen/ mit ihren eigenen Gestalten/ wenn du nur ihre Asche oder Knochen behalten hast/ und andere noch grössere Dinge/ welche ich dafür halte/ daß man sie noch nicht offenbahren dürffe. Non miscebor curiosus nimis, istiusmodi experimentis, cui id satis esse portet, quod indagatores naturæ, etiam peritissimi, prætexta ac prætensa hæc in dubium vocaverint & fortuita, vana, falsa, successus expertia, absona, imo diabolica judicaverint, nisi forte apud alios probilia multa hujus causæ adinvenissem documenta, quibus, quousque sanior superest praxis, eo minus contrarius esse volo, quo magis iterum verosimilia hæc ἀναβασιν istam confirmant, ut confidenter & denuo decidamus: Si in natura ipsa & processu chemico laudabili, introducta, institutionem qualemcunq; develant, quis ergo de omnipotentia Numinis ambigeret? Non etenim verum in his singulis adesse resurrectionis exemplum, confitebuntur illi, qui cum *Thoma Browne* præsupponunt, in combustis plantis,

esse

essentias & formas, ut loquitur non periisse, sed occultari demum easdem in partibus incombustilibus; ibidemque latere ac asseri adversus grassantem flammam; & *Paracelsus*, quam speciosis etiam verbis istiusmodi Palingenesiam, ut magnum & altum mysterium, qvod magis Divinum & Angelicum quam humanum & naturale sit, deprædicaverit, dum tamen distingvit inter mori ac interficiantur Sterben und Tödten / & opinatur ininterfectis & truculenter perditis artificium suum valere, quia in iismodi plantis & vegetabilibus, quæ violenter pereunt, balsami adhuc multum supersit; in morientibus vero ac intereuntibus tale quid nil superesse, quæ potius ad Providentiam divinam, ceu pura cadavera putrescant & pessum eant; ut sic naturali modo nunquam resuscitari possint, eo quidem ipso in partes nostras manifesto transit, quando ad revelata Codicis, singula hactenus exhibita, si quid in iis esset, nil nisi umbram quandam habeamus, quæ resurrectionem hominum nequidem in tertio quodam exasciate referret, eo qvod illa corporum penitus intereuntium & emortuorum sit restitutio atque non nisi per omnipotentiam immensi Numinis parari ac effici possit. Hoc etenim solum incorruptibile jubebit prodire id, qvod cecidit, valore locorum Gen. XLVII. 30. Deut. XXXI. 16. 2. Sam. VII. 12. Job. XIX. 25. sq. Es. XIV. 8. LVI. 22. s. Ezech. XXXII. 19. s. XXXVII. 1. s. Dan. XII. 2. Matth. IX 24. XXII. 16. Joh. V. 25. 28. 29. XI. 11. Rom. IIX. 11. 1. Cor. XI. 30. XV. 22. 1. Thess. IV. 13. 2. Petr. III. 4. &c.

Et hæc est fides nostra *Cives O. O. Æstumatissimi*, quam sancte tueri ac pie meditari religio exigit nostra: præcipue itidem docens atque demonstrans, quod Omnipotens iste resuscitationis actus & causaliter & meritorie Redemptori nostro gloriosissimo sit vindicandus, audient namque Mortui vocem Filii Dei, & qui audient, vivent. Jo. V. 25. sicut & DEus Pater Christo dedit potestatem judicii faciendi, quia filius hominis est 27. ut tam mortuis, quam viventibus dominetur, Rom. XIV. 9. ita is ipse Dominus cum celeusmate, in voce Archangeli & tuba DEI descensurus est de cœlo & mortui in Christo resurrecturi primo, deindenos viventes, qui (ita) relicti, una cum illis rapiemur, (demum) in nubes in occursum Domini in aera & sic erimus semper cum Domino. 1. Thess. IV. 16. 17., in quam fiduciam asseruit nos Salvator dulcissimo suo dicterio: Ego sum resurrectio & vita, qui credit in me, &, si moriatur, vivet. Jo. XI. 25. In nænias atque fabulas abi-

it diu commentum istud Fanaticorum de resurrectione sua prima & millenario, theatralibus adhuc gerris decantato, in quo Christo visibiliter redeunte & regnante, & piis quidem solis hunc in finem resuscitatis, hos cum capite suo supplantaturos esse jactitant omnes incredulos atq; impios, in mundo & ante extremum judicium, eo usque aut trucidandos, aut in regiones dissitas longius dissipandos, ut interea cessante Magistratu Ministerio ac omni ordine hactenus civili, aureo per omnia seculo, paradisiaca lætitia & gloriosa perpetim conversatione cum DEO & sanctis ejus Angelis, indivisis nec unquam amplius divellendis nexibus sint fruituri; Nos certe in consensum non trahent novorum commentorum hi futiles artifices, qui, si prima qvædam resurrectio, ad præscriptum Sacri Codicis docenda foret, Christum primum scimus, qui vincula mortis rapit ac tertio die resurrexit 1. Cor. XV. 4. conf. cum locis Gen. III. 25. XII. 3. Act. III. 26. conf. Ps. II. 7. adde Act. XIII. 33. Es. LIII. 8. 10. 11. LV. 3. s. Dan. VII. 14. Hos. VI. 2. XIII. 14. Et virtute hujus resurrectionis non modo Henochus & Elias, qui tamen uterque analogum quid mortis sensit, cum his, qui exierunt e monumentis suis post resurrectionem Christi, sanctam urbem ingressi sunt ac multis apparuerunt, Matth. XXVII. 53. revera, ad cœlestem patriam migrarunt, sed & nos ex Symbolo Apostolico credimus resurrectionem mortuorum: Interea, cum resurrectio prima ad fidem Bibliorum nil sit, nisi regeneratio & translocatio hominum e statu iræ ac regno Diaboli in statum gratiæ & Regni Filii DEI, hinc nostrum erit, ut attendamus ad sincera monita Pauli: Hoc scientes, scil. tempus, quod hora sit, ut nos jam e somno resurgamus; nunc enim propius nostra salus est, quam quando credidimus. Nox transiit, dies autem appropinquavit. Deponamus ergo opera tenebrarum & induamus arma lucis. Sicut in die composite ambulemus, non comessationibus & ebrietatibus, non cubiculis & protervìis, non contentione & zelo, sed induamus Dn. Jesum Christum, & carnis providentiam faciamus, ut tamen id non faciamus ad concupiscentias Rom. XIII. 11. s. propterea namq; ad Ephesios C. V. 14. scripsit: Expergiscere, qui dormis, & surge ex mortuis, ut illucescat tibi Christus. Meditamini ergo sanctum hunc resurrectionis Christi & nostrum nexum, quo inductos monere potuit Colossenses, dicendo: Consepulti estis cum Ipso in baptismate, in quo etiam una suscitati estis per fidem efficaciæ Dei, qui suscitavit ipsum ex mortuis

&

& vos, cum essetis mortui in lapsibus & præputio carnis vestræ, una vivificavit cum Ipso, condonans vobis omnes lapsus; dum delevit, quod contra vos erat, chiragraphum dogmatibus; quod erat contrarium vobis & illud sustulit e medio, affigens illud cruci, exuens simul principatus & potestates, ostentando palam & triumphans de illis per seipsum Col. II. 12. s. Hæc singula vestra quoque facta sunt brabæa, si igitur consurrexistis cum Christo, quæ sursum sunt, quærite, ubi Christus est, in dextra Dei sedens, quæ sursum sunt sapite, non quæ supra terra. Mortui enim estis & vita vestra absaondita est cum Christo in Deo. quando autem Christus manifestabitur, vita nostra, tunc etiam vos cum ipso manifestabimini in gloria. Mortificate itaque membra vestra, quæ super terra sunt, scortationem nimirum, immunditiem, passionem, concupiscentiam malam & avaritiam, quæ est idololatria, propter quæ venit ira Dei super filios incredulitatis. Deponite, omnia, iram, excandescentiam, malitiam, blasphemiam, turpiloquium ex ore vestro, ne mentimini contra vos invicem, exuentes veterem hominem, cum actionibus ejus, & induentes novum, qui renovatur in cognitionem, secundum imaginem ejus, qui creat illum. Induite ut electi Dei sancti & dilecti viscera miserationum, benignitatem, humilitatem, mansuetudinem, longanimitatem, ita ut vos invicem toleretis & condonetis vobis ipsis, si quis contra alterum habeat querealem. Sicut Christus condonavit vobis, sic etiam vos. Col. I. 1. s. Exultetis magis in resurgentis ac triumphantis Joelis nostri gloria & ad cœlum ascendant Ecclesiæ jubila: Robur meum & canticum meum est Jehova, factus enim est mihi in salutem. Vox jubili & salutis sit in tentoriis justorum, dicentium, dextra Jehovæ, fecit fortitudinem, dextra Jehovæ exaltata est, dextra Jehovæ fecit fortitudinem, non moriar, sed vivam & annunciabo opera Jehovæ, castigando castigavit me Jehova, sed tradidit me non morti. Aperite mihi portas justitiæ, intrabo enim per eas & confitebor Jehovæ. Hæc est porta, quæ Jehovæ: justi intrabunt per eam, confitebor, tibi, quod respondisti mihi & fuisti mihi in salutem. Lapis quem rejecerunt architecti, factus est caput anguli. A cum Jehova factum est hoc, illa est mirabilis in oculis nostris. Hic est dies, quem fecit Jehovah, exultemus & lætemur in eo dicentes: quæsumus! Jehova serva, quæsumus! Jehova prospera, quæsumus! Benedictus, qui venit in nomine Jehovæ. Psal. CXIIX. 14. s. Sic Redemptor vero lapis angularis & pretiosus iste non

jacebit

jacebit in casum, sed in resurrectionem vestram. Luc. II. 34. Refrigate conscientiis vestris tragicos illos casus, dum αὐτοχειρες doluimus utriusqve civitatis, & adhuc melancholicos proh! inter nos, non sine anxia passione cognoscimus, quibus dum sapere datur in multis, si non omnibus reliquis, in uno tamen ad fatuitatem ac deliria abripitur male sana mens, quam metuo & in istis atque illis prævaluisse philautiam & superbientis æstuationis irritationem, cui non cito satis ac constanter obvenire voluerunt, ad vulnera Redemptoris, fidem ejus & indulta salutifera media refugientes; Non siquidem male *Thucydides* scripsit: Omnes homines postquã privantur illa re, qua antecellere videntur, reliquis viribus postea minus confidunt, aut si primo præter opinionem frustrantur spe sua, de illa re, qua maxime confidebant, postea langvidiores fiunt, quam pro viribus. Vos itaque qvi vivitis, qui sapitis, propter animam vestram, ubivis ut rationem vestri sinceram habeatis, fervens mea & in salutem vestram ardens est admonitio, non cessat Diabolus, non cessat vestra caro, abs utroqve nobis minæ, machinationes & mors spiritualis imminet, unusquisque proinde ut cum Gregorio magno concludam, diligenter inspiciat, & quamdiu in hac vita est, contra spirituales inimicos in acie sepositum sciat, nec mercedem, quam per has actiones colligit, per alias amittat, ne hinc hosti fores obstruat, & aliunde aditum pandat. Siqua etenim civitas contra insidiantes inimicos magno valletur aggere fortibus cingatur muris, ex omni parte insomni muniatur custodia: unum vero in ea foramen tantummodo immunitum per negligentiam relinquatur, inde procul dubio hostis ingreditur, qui undique exclusus videbatur. Pharisæus namque ille, qui in templum oraturus ascendit, civitatem mentis suæ quanta munitione vallaverit, audiamus: jejuno bis in sabbatho, decimas do omnium, qvæ possideo: Qui præmisit, gratias ago Tibi! magna certe munimina adhibuit. Sed videamus, ubi insidianti hosti immunitum foramen reliquit: Quia non sum sicut publicanus iste. Ecce civitatem cordis sui insidiantibus hostibus per elationem aperuit quam frustra per jejunium & eleemosynas clausit.

Publicatum sub Sigillo Universitatis Ipsa Feria resurrectionis Anno MDCCXXI.

